

Ametiühingukomitee valiti järgmises koosseisus:

Komitee esimees: O. Kurvet — joonestamise ja kujutava geomeetria kateedri assistent;
komitee aseesimees — E. Rootalu — joonestamise ja kujutava geomeetria kateedri assistent;
komitee aseesimees — K. Ots — õpperühma AA-21 üliõpilane;
laekur: H. Pauts — vanemraamatupidaja;
sekretär: I. Iives — õppeosakonna dispetšer.

ÕPPE- JA TEADUSLIKU TÖÖ KOMISJON:

Esimees: P. Murel — laevajõuseadmete kateedri dotsent;
liikmed: U. Rukki — masinaehituse tehnoloogia kateedri assistent, J. Rünkla — anorgaaniliste ainete tehnoloogia kateedri aspirant, E. Viigimäe — õpperühma MM-82 üliõpilane.

MASSILISE KULTUURITÖÖ JA POLIITKASVATUSTÖÖ KOMISJON:

Esimees: A. Tuhrku — NLKP ajaloo kateedri vanemlaborant;
liikmed: U. Rukki — NLKP ajaloo kateedri õpetaja, A. Lõhmus — matemaatika kateedri assistent, J. Madis — NLKP ajaloo kateedri dotsent, A. Järvalt — tööstuselektronika kateedri vanemõpetaja, M. Ots — TUS vaneminsener-ökonomist, M. Võlli — õpperühma AV-41 üliõpilane.

ELAMU-HEAOLU KOMISJON:

Esimees: I. Metsaveer — ehitusmehaanika kateedri vanemõpetaja, liikmed: M. Tammevalu — inspektor, P. Kukk — anorgaanilise keemia kateedri vanem teaduslik töötaja, N. Davlethanov — õpperühma MM-28 üliõpilane, E. Kristov — õpperühma MM-87 üliõpilane, M. Heik — õpperühma MM-41 üliõpilane.

TÖÖKAITSE JA OHUTUSTEHNIKA KOMISJON:

Esimees: A. Viiks — tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri vanemõpetaja.

LASTE- JA NAISTETÖÖ KOMISJON:

Esimees: J. Schlrin — orgaanilise keemia kateedri laboratooriumi juhataja;
liige: A. Laurits — komandant (Lenini pst.).

Väljavõte Tallinna Polütehnilise Instituudi Nõukogu otsusest

Üliõpilaste elamistingimuste parandamise peamiseks aluseks on ajutiste ühiselamute likvideerimine ja alaliste ühiselamute ehitamine. Aastatel 1960—1965 ehitati uusi ühiselamuid kohtade üldarvuga 1660. 1959/60. õppeaastal elas ühiselamutes 648 üliõpilast, 1965/66. õppeaastal aga majutatakse ühiselamutesse 2000 üliõpilast ja aspiranti.

Aastatel 1965—1967 projekteeritakse ja ehitatakse 830 kohaga ühiselamu nr. 3 Mustamäele. See-ga on võimalik 1968. aastal ma-jutada 2800 üliõpilast, mis moo-

dustab päevase osakona plaanilisest üliõpilaste arvust keskmiselt 55%.

Selleks, et täielikult rahuldada päevase osakonna ja kaugõppe üliõpilaste ning aspirantide ühiselamu vajadusi nähakse perspektiivplaanis ette 800-kohaga ühiselamu nr. 4 ehitamist Mustamäele aastatel 1971—1973. Kuna kaugõppe üliõpilaste arv eelolevatel aastatel veelgi kasvab, siis kavandatakse ühiselamu ehitamine ka Kohtla-Järvele õhtuse üldtehnilise teaduskonna ja kaugõppe teaduskonna filiaali juurde.

Kõikidele ühiselamutes elunevatele üliõpilastele

Tallinna Polütehnilise Instituudi Nõukogu arutas instituudi üliõpilaste ühiselamute sisekorra eeskirjade täitmise küsimusi ja jõudis järeldusele, et hoolimata korduvalt ringkirjadest ja arutlustest ühiselamutes paiknevad üliõpilased täidavad halvasti ühiselamute sisekorra eeskirju.

Paljude tubade puhtus ja sisekord on väga halb. Hilistel õö-tundidel rikutakse õraku ja häiritakse kaasüliõpilasi, kes soovivad puhata. Rida üliõpilasi on sisse seadnud endale ebanormaalse päevarežiimi, olles üleval hilja öösel ja magades päeval. Ühiselamus viibib väljaspool lubatud aega külalisi, kusjuures ühiselamu korrapidajad ei täida oma kohustusi sissepääs-lubade kontrollimisel ja külaliste registreerimisel. Ühiselt kasu-tatavad ruumid on lubamatus seisukorras. Ühiselamute nõuko-gud ei ole paljudel juhtudel oma ülesannete kõrgusel ja kor-rarikkumiste kõrvaldamise asemel sageli püüavad kinni mätsi-da korrarikkumisi ja kaitsta vastutustundetu üliõpilasi.

Arutluse käigus ilmnas, et paljud üliõpilased ei taha mõista neid soodustusi, mida neile antakse ühiselamu kasutamise näol ja heaperemeheliku ühiselamu kasutamise asemel rikuvad ühiselamu inventari ja sisekorra eeskirju. Instituudi nõukogu leiab, et selliste üliõpilaste koht pole ühiselamus ja nad tulevad ühiselamust kõrvaldada.

TPI Nõukogu otsustas rakendada eranditult kõikide üliõpilaste suhtes, kes ei pea kinni ühiselamute sisekorra eeskirjadest ainsa ja tingimusteta karistusvahendina ühiselamust kõrvaldamist.

Seoses sellega teen teatavaks kõigile ühiselamutes paikneva-tele üliõpilastele, et instituudi kõigile ametiühingutele on antud korraldus iga sisekorra eeskirjade rikkumise juhtumil (tubade sisekord, päevarežiimist kinnipidamine, korrapidaja kohuste täitmine jne.) teha rektoraadile vastav ettekanne.

Sisekorra eeskirjade rikkujad kõrvaldatakse ühiselamust vii-vitamata, tingimusteta ja arutluseta.

Juhtumitel, kui eeskirjade rikkumine aset leiab toas, kus ei saa kindlaks teha otsest süüdlast, kuuluvad ühiselamust kõr-valdamisele kõik antud toas paiknevad üliõpilased.

A. AARNA
TPI rektor

Tallinna Polütehnilise Instituudi A/Ü XVI konverentsi otsus

1) tunnistada TPI a/ü komitee töö aruandeperioodil rahulda-vaks.

2) A/ü komiteel lugeda ka edaspidi tähtsamaks tööks nende ülesannete täitmist, mis on püsitatud NLKP XXII kongressi ja NLKP KK 1963. a. juuni ja 1965. a. märtsi pleenumite otsus-tega; paremini ettevalmistada meie rahvamajandusele kõrge ideelispoliitilise ja erialase tase-mega kaadrit.

3) A/ü komiteel massilise kul-tuuritöö ja poliitkasvatustöö pa-randamiseks tugevdada koostööd ametiühingu vastava komisjoni ja klubi nõukogu vahel.

4) Ametiühingu klubil organi-seerida senisest aktiivsemalt ise-tegevuskollektiivide täiendamist uute liikmetega ja uute rühma-dega, kusjuures erilist tähele-panu osutada vene õppekeelega õpperühmades õppivatele üliõpi-lastele.

5) Ametiühingu komiteel luua tihedamad sidemed TPI kom-so-molikomiteega üliõpilaste massi-lise kultuuritöö ja kasvatustöö organiseerimisel.

6) Ametiühingu teaduskondade büroodel tugevdada kasvatustööd üliõpilaste hulgas teadlikkuse ja distsipliini tõstmiseks ning õppi-mise rütmilisuse tagamiseks kogu semestri vältel.

7) Kohutada a/ü komiteed osu-tama senisest rohkem tähelepanu üliõpilaste aktiivsele osavõtule ÜTÜ ringide tööst.

8) A/ü komitee elamu-heaolu komisjonil koos klubiga osutada suuremat tähelepanu ühiselamu-te nõukogude tööle massilise kul-tuuritöö organiseerimisel ühis-elamutes.

9) A/ü klubil parandada isete-gevuskollektiivide kontsertide propageerimist ja pääsmete levi-tamist.

10) A/ü komiteel tõsta aktiivi väljaõppe taset, eriti rühmaorgani-saatorite osas. Selleks organi-seerida uue õppeaasta algul rüh-maorganisaatorite seminar. Saa-vutada olukord, et rühmaorgani-saator ei oleks mitte ainult liik-memaksude koguja, vaid kogu õpperühma elu ja tegevuse initsiaator.

11) Ametiühingu komiteel tõ-hustada vastuvõetud otsuste täit-mise kontrolli ja suurendada nõudlikkust komitee liikmete suhtes. Saavutada olukord, et kõik komitee liikmed täidaksid kohusetundlikult oma ülesandeid.

12) Ametiühingu komiteel jätk-kata jõupingutusi TPI õppejõu-date, teenistujate ja üliõpilaste puhkekodu avamiseks.

XX teaduslik konverents

18. mail avati instituudis vabariigi 25. aastapäevale pühenda-tud XX teaduslik konverents. Avaistungil esines ettekandega «25 aastat tehnilist ja majanduslikku kõrgemat haridust Eesti NSV-s» TPI rektor A. Aarna. Konverentsil tehti kokkuvõtteid kogu instituudi senisest teaduslikust tööst.

Meie instituudist on saanud tähtis teadusliku uurimise kes-kus. On kaitsitud 119 disertatsiooni, neist 7 doktoriväitekirja. Töö sektioonides kestis 22. maini. Kanti ette 165 teaduslikku uurimust.

TÄHELEPANU!

TPI Raamatukogu lugejad!

TPI Raamatukogu kor-raldab 28. mail kell 15.00 raamatukogu lugemissaalis aruandluskonverentsi lugejatele. Konverentsil ant-akse ülevaade raamatu-kogu tegevusest õppeaasta jooksul ning oodatakse lu-gejailt ettepanekuid raam-atukogu töö korralda-mise küsimustes.

Oodatakse TPI üliõpi-laste ja õppejõudude aktiivset osavõttu!

Jälle võlglastest

20. märtsi «Tallinna Polütehni-ku» numbris ilmus artikkel, mil-le sarjati meie raamatukogu staažikamaid võlgnikke. Neil, ke-da tookord mainitud polnud, ei pruugiks arvata, et nad kahe sil-ma vahele on jäänud. Käesole-vas numbris ja ka edaspidi jätk-kame võlgnikke nimele avalda-mist lootuses, et nad siiski lähe-mal ajal likvideerivad oma võ-lad raamatukogus.

Seekord seame häbiposti järg-mised üliõpilased: Jüri Jõgi EE-82, Andrei Kuuskmann AL-87õ, Ants Lindre EE-82, Diana Zinovjeva KK-97õ ja Ma-re Vooder AJ-81õ; Konstantin Kangur AS-111, Jevgeni Kozlov AA-111, Endel Raudoja MA-91 ja Ants Siil KK-101.

Tundub, et ühekordne lehejutt ei ole mõjunud ka neile üliõpi-lastele, keda 20. märtsi numb-ris sarjati. Neist pole oma võlgneu-vusi raamatukogus likvideerinud veel järgmised üliõpilased:

Hella Luik AJ-81, Tiit Mets AO-81, Ain Vilde AT-61, Aksel Gussev TM-87, Malle Prangel TR-81, Margarita Mettus MM-88, Kuulu Mõisnik MM-81õ, Jevgeni Sorokin AA-87õ, Elvi Künnap TR-81õ ja Ants Rüütel AA-87õ.

M. SARNET

Sotsialistliku võistluse kokkuvõtted

Teaduskondadevahelise sotsia-listliku võistluse paremusjärjes-tus:

1. Ehitusteaduskond — keda premeeriti 150.— rbl. ekskursio-oniga;
2. Majandusteaduskond — keda premeeriti 100.— rbl. ekskursio-oniga;
3. Keemia-mäeteaduskond;
4. Mehaanikateaduskond;
5. Energeetikateaduskond.

Õpperühmadevahelise sotsia-listliku võistluse paremusjärjes-tus:

1. Õpperühm TR-61 — keda premeeriti 100.— rbl. ekskursio-oniga;
2. Õpperühm EE-87 — keda premeeriti 75.— rbl. ekskursio-oniga;
3. Õpperühm EE-61 — keda premeeriti 50.— rbl. ekskursio-oniga;
4. Õpperühm MK-41 — keda premeeriti 50.— rbl. ekskursio-oniga;
5. Õpperühm EE-41 — keda premeeriti 50.— rbl. ekskursio-oniga.

Isetegevuse olümpiaadi paremusjärjestus:

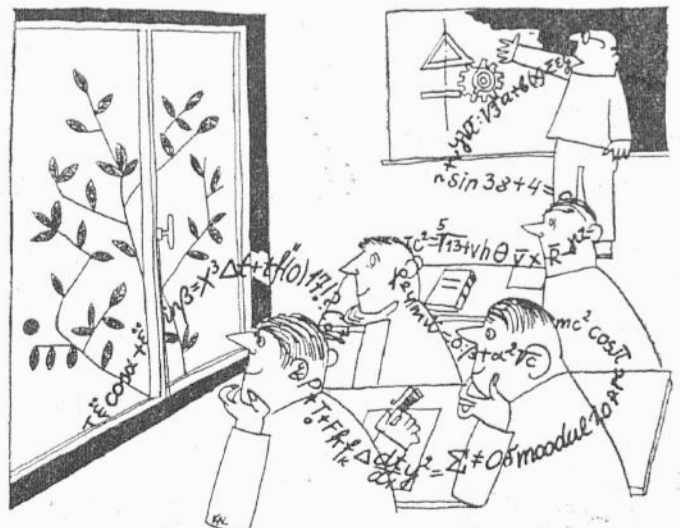
1. Keemia-mäeteaduskond — keda premeeriti 100.— rbl. ekskursio-oniga;
2. Majandusteaduskond — keda premeeriti 75.— rbl. ekskursio-oniga;
3. Ehitusteaduskond;
4. Energeetikateaduskond;
5. Mehaanikateaduskond.

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI TOIMETISED

Müügil Lenini pst. raamatu-kaupluses ja TPI raamatukioskis.

1. Исследование и проектирование электромагнитных средств перемещения жидких металлов. Сборник трудов. II Под общей редакцией доктора технических наук профессора А. И. Вольдек.
2. Труды по электротехнике и автоматике. Сборник статей.
3. Труды по электротехнике и автоматике. Сборник статей. II
4. Сборник статей по санитарной технике. I
5. Сборник статей по машиностроению. I
6. Сборник статей по машиностроению. II
7. Сборник статей по химии и химической технологии. X
8. Сборник статей по химии и химической технологии. XI
9. П. К. Ваарас — Тонические средства речи. I
10. П. К. Ваарас — Тонические средства речи. II
11. П. К. Ваарас — Очерк развития синтагматической фонетики русского языка.
12. Сборник статей по теплоэнергетике.
13. Теплообмен и точные процессы. Сборник статей.
14. В борьбе за коммунистический труд.
15. Строительные конструкции и строительная физика. II
16. Сборник научных трудов студентов. IV

V. TAMM
TK-21

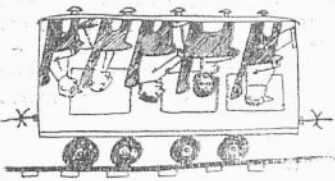

Akna taga hiilib kevad

TARTUGA rinnutsi

Alljärgnevad read peaksid lühidalt pajatama sellest, kuidas hiljuti Tartus kolme üliõpilasajalehe «Tartu Riikliku Ülikooli», «Eesti Põllumajanduse Akadeemia» ja «Tallinna Polütehniku» toimetuse liikmed oma kohtumise korraldasid. Kuna meile Tartus aga palju muudki huvitavat näidati ja reis otsast lõpuni tore oli, siis oleks patt rääkida ainult ajalehe muredest.

Et Tartusse tagurpidi sama edukalt saab kui edaspidi, seda demonstreeris meile ekspres «Tšaika». Nimelt on seal vagunites istmed ühtepidi, s.t. kõik saavad istuda nõoga sõidusuunas. Meie vagun oli aga kas raudteetöötajate hooletuse või vembumeeste süü läbi tagurpidi tõstetud ja seda viiga ei parandatud ka hiljem sõidu ajal.

Tartlased olid linna kevadiselt soojaks kütnud ja kui igapähele meist veel jaamas lilled ülatati, siis olime täiel tundmisel, et tartlane on üks hea eestlane. Kohanesime kiiresti ja rahuldustundega Tartu, kevade ja uute sõpradega. Et meil Tartus siiski liiga kerge ei oleks, selleks oli koostatud väga tihed, kuid huvitav programm. Nimetan külastatud kohad siin kõik järjest: Tartu Ülikooli arvutuskeskus, kartser, teaduslik raamatukogu, tuubikum, antiikkunsti muuseum, ajalehe toimetus, kohvik ja Tõravere observatoorium. Nendele lisaks veel hulk isetegevuslikke käimisi.

Arvutuskeskuses tutvustati meile populaarteaduslikult XX sajandi aju — elektronarvutit. Kuid ega see masin ise nii tark olegi kui arvatakse. Tema kohta öeldi tabavalt: ta on nagu rumal laborant. Kui teda õigesti käskida, teeb kõik ära, isegi mõttetused. Ilma käskimata ära oota talt aga midagi.

Kartser, imestate. Kas Tartu linnas on ülikooli jaoks eraldi asutatud selline luksust? Veel mitte. Seda, mis kuni käesoleva sajandi alguseni oli kartser, võib praegu nimetada kunstimuuseumi filiaaliks. Kunagi buršide ja teiste «lõbusate» üliõpilaste poolt sisseelatud ülikooli peahoone põõningukamber on nii rikkalikult kaunistatud seinajoonistustega, pamlfletide ja muude

teravmeelsustega, et uurija sealt dissertatsiooniks materjali leiaks. Joonistuste kunstiline väärtus on väljaspool kahtlust. Tänapäeva külastajale särab selle ruumi kohal romantika ja seikluste oreool, ega muudu poleks seimale kirjutatud:

Hatt' ich damals gelebt,
Hatt' ich auch hier gesessen.
Stud. phil. E. P. 1950

Kaasaeg on tore sellepolest, et võime ühtemoodi külastada nii kuulsaid kindlusvanglaid kui ka kuningalosse. Ka ülikooli kartser teenib praegu ainult ekskursante. Pakkusime küll tema eest kõrget hinda, et tõsisemate eesmärkide tarbeks Tallinna vedada, kuid meile pakuti pealekauba veel ülikooli kohvikut ja klubi ning siis pidime loobuma, sest need meid ei huvitanud.

Teadusliku raamatukogu kohta võib niipalju öelda, et seal asub meie maa kõige suurem dissertatsioonide kogu. Haruldastest esemetest kuulub kollektsiooni üks kolmest Puškin'i surimaskist, Ivan Fjodorovi üks ilusamaid isetrukitud raamatuid, XII sajandist pärinev armeenia käsikiri, Napoleoni poolt Bezzina ületamisel tõda unustatud kuninglik raamat... Peale harulduste oli kogus veel kaks ja pool miljonit tavalist raamatut. Sellest vaikselt ja tarkusest pakatavast kirikutiivast lahkudes jäid meelde raamatukogutöötaja sõnad: «Pärast seda, kui kirik kokku variseb, saame uue ja ilusa raamatukogu!»

Ülikooli antiikkunsti muuseum sisaldab selle kunstiajajärgu kõige rikkalikuma kipsinterpretatsiooni NSV Liidus. Saalides, mis on kaunistatud Pompei linna varemetelt kooperitud seinajoonistustega, on välja pandud skulptuure arhailise, klassikalise ja hellenistliku ajajärgu kuulsamatelt meistritelt. Siit leiame Milo Venuse, Laokooni grupi, Myroni kettaheitja ning palju haid ja halbu Kreeka jumalaid. Üldse jääb mulje, et vanas Kreekas maksti skulptorile jumalate eest hästi. Ja et jumalaid palju oli, siis jätkus tööd ja leiba ning polnud kartta liigse kordamisega mõnda jumalat ebajumalaks muuta.

Enne kui räägin meie sõidu peaesmärgist, peatun veel reisil Tõravere ja nendel isetegevuslikel külastustel.

Sõna tõra tähendab murdes rõdu. Seega Rõduverre sõitsime Tartu-Elva uut tüüpi isevanevate ustega diiselrongiga. Tartu on tänapäevast palju ette läinud, sest Tallinna ümbrust teenindavad veel suure eduga kääksuvad puuvagunid ja suitsuvedurid.

Struve-nimeline astrofüüsika observatoorium on vabariigis üks omapärasemaid ja kaasaegsemaid uurimiskeskusi. Ta on ülemaailmse koordineeriv keskus helkivate ööpilvede vaatlemisel. Huvitavat tööd tehakse muutlike tähtede vaatlemisel. Kuigi viimasel ajal aastal pole Tartu kandi astronoomid teinud sellise ülemaailmse tähtsusega avastusi nagu Friedrich Georg Wilhelm von Struve, on head töötingimused, Tõravere selge taevas ja kõrge mägi kaalukateks eeldusteks Galaktika ja maise läheduse saladuste avastamisel.

Nüüd ühest isetegevuslikust. Nimelt käisime Tõnu Kogrega «Vanemuise» ehitust üle vaatamas. Poolteist aastat tagasi, kui ma sama ebaseadusliku teoga hakkama sain (sest ehitusplatsidel ei tohi kõrvalised isikud kolada, kuid võib-olla see ei kehti igavesti valmitavate objektide kohta) oli teatri maja veel ilma katusega. Kuna aga nüüd katuse peal oli, siis järeltasin, et seal ehitustöö siiski käib. Ma ei hakka siinkohal meenutama neid artikleid ajalehtedest, mis uue teatri kohta ilmusid 3—4 aastat tagasi, sest too aeg oli siiski tunduvalt segasem.

Tallinnast jutustab legend kui linnast, mis kunagi valmis ei saa. Pole seni teada, kas selle alatu kuulu tekita-jaks oli omal ajal Endla tänava viadukt või Kalini rajooni kultuurimaja, kuid kui keegi peaks ka sama jutu Tartu kohta valla päästma, siis saab seda põhjustada ainult «Vanemuine» ja Tartu Kavabamaja. Isiklikult tunnen piina sellepärast, et võtsin ehitustelt suveniirina kaasa ühe 4-tollise raudnaela, sest keegi teab, äkki annab see kellelegi põhjuse veelgi venitada täht-

aega. Tegelikult pole olukord sugugi nii hull. Sai ju Endla viadukti valmis ja pärast väikest ümberehitamist võivad sealt trolleibussidki läbi sõita.

Jätame kiusujutu. Meie sõidu eesmärk oli siiski ajalehetöö ja kogemuste vahetamine. Kõikidest kõnesolnud küsimustest ja päevaprobleemidest nagu ei tahakski rääkida, sest ajalehetöö on üks raske ja närvesööv tegevus, ja kui müüd siin kõik lagedale laduda, siis võime oma kirjasatjad teaduskondades ära hirmutada.

Võib-olla mõned võrdlused ja ka ühised jooned, mis vabariigi üliõpilasajalehtedele omased on. Kõigepealt kannatavad kõik kolm suuremal või vähemal määral materjali puuduse all, vaatamata toimetuste erinevatele struktuuridele. Ka lugejate passiivsus on kõikjal enamvähem ühesugune. Kui ülikooli lehte antakse välja võiks öelda absoluutselt õiges eesti keeles, sest neil valvavad keele järele kaks dotsenti, siis meie «Polütehnik» on heaks näiteks tehnilisest (mittepuhtast) emakeelest. See on üks meie valusamaid kitsaskohti. Kui «TRÜ» on oma toimetuse ülal ehitunud, nagu nad ise ütlevad, «Pravda» jälgedes, sest neil on kõik samad osakonnad, mis «Pravda» toimetuses (olguigi, et osakonna suurus ei taha ületada kahte inimest), siis meie põhineme teaduskondadesse rajatud pressigruppidele, igas 4—5 inimest. Raske öelda, kumb parem on. Meid ahvatleb nende süsteem, nemad aga usuvad, et leiaksid abi meie omast.

Üldise puudusena märgiti veel, et lehed on siiski väheaktuaalsed ja tihti ka väheüliõpilaslikud. Sageli avaldatakse aegunud materjale, vähe on head üliõpilashuumorit, kontakt lugejatega on nõrk.

Kuigi oleksime tahtnud oma ajalehe kohta objektiivsemad hinnanguid, pidime leppima

arvamusega, et «Polütehnik» on enamvähem loetav ja korralik leht. Me ei hakka sarjama kolleegi sellise viisakus-avalduse pärast, sest ka meie ei oleme kõikide.

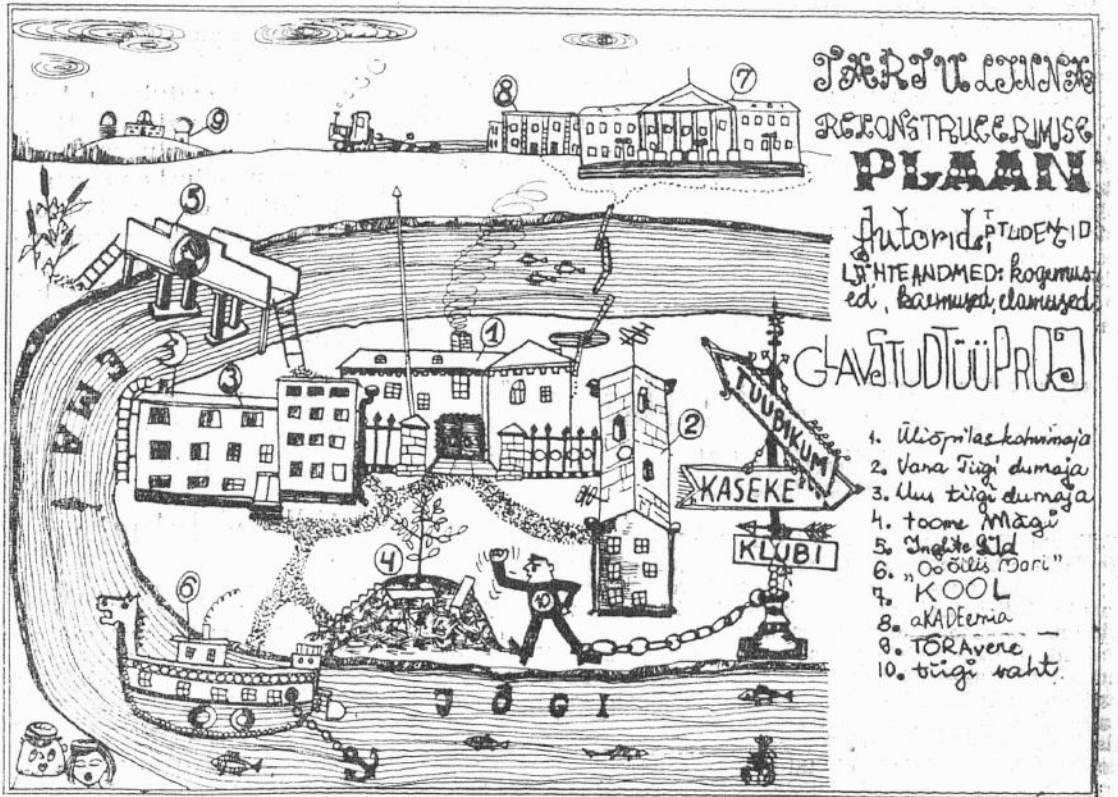
Ülikooli lehes torkab silma kunstilise sõna rikkus. Tartlased nimetavad seda noorautorluseks. Käesoleva õppeaasta jooksul on nad avaldanud 28 noore autori töid. Et see noorautorlus pole ainult sõnakõlks, seda näitab tõsiasi, et mitmed vabariigi avalikkuse ette jõudnud noored nagu J. Kaplinski, L. Seppel, P.-E. Rummo ja teised on ülikooli lehes palju oma luuletusi avaldanud. Võib öelda: see traditsioon jätkub.

Nüüd ühest mõttest, mis meid kõiki Tartus jäätult haaras. Selleks oli: kaaluda võimalusi ja otsida teid, et praeguse kolme kõrgema kooli ajalehete asemel hakkaks ilmuma kord nädalas Ajakirjandusliidu kaudu levitav «ÜLÕPILASLEHT». Kuna aga sündimata lapsest pole kombekas rääkida, siis tahame lootada, et kõik lugejad ühinevad meie mõttega — hea seeme viiärib viljakat pinda.

Ja olekski nagu kogu kahe päeva muljetepagas. Sinna võiks lisada veel puht kõrvalist laadi seigad, nagu sõit Emajõel laevaga, mida kohalikus murdes «Santa Mariaks» hüüatakse, siis veel mõned tulised jenkad ja Moskva rong võiski viie anda, et meid pealinna tagasi tuua.

Aitäh, tartlased! Hakka meie vastukülaskäiguks külalishankust kõrvale panema!

J. KODAR

OLEV TÕELEID

I PREMIA AJAKIRJANDUSVOISTLUSEL

Olen koldega korsten

Ei, ma huupi ei rahma!
Olen koldega korsten
täis nõge ja tahma
sest see, mis ei põle mus soojuseks
ladestub lõõrides nõeks...
...Külmhigisest mõttest
sees järsku on kole:
mis juhtub,
kui lõõrides plahvatab vae!?!
Tuhaks siis niipab
tuli katusepilpaid
ja minust endast
saab ahervare!!...

Irreaalsuse inisev

vasikas

Irreaalsuse inisev vasikas
pistis pihku
külma kareda nina:

pakkusin värsside põhku,
unistuste umastavat unejooki,
otsingute orast...

Irreaalsuse inisev vasikas
värstas vihaselt pead —
tahtis mind tervenisti...
Noh tee, et kaod!

VELLO POHLA

Vastavus

Vähe tean ma rõhumisest,
olin siis alles laps.
Kirjutan romaani
paljuõeldud tõdedest,
kuid kellel on kasu sest?

Vähe tean ma möödunud sõjast,
olin siis alles laps.
Aumärkide sära võib teha
mu tõsised sõnad
veretuiks.

Vähe tean ma võorast maast
olles seal viisteist päeva.
Need on nagu laadapäevad
mööda «mede» telke,
kuigi pärast
trükitakse raamat.

Kuid ma tean
täna päeva
enda ümber.

Kui see on minu päev,
siis räägin tulevikust
meie keskel,
nõudmas mõtteid ja tundeid.
Siis räägin ajastu tules
omaenda südames.

Sest vihaselt küsib
minult tänane päev:
on sul kaasas see tuli,
millega tuled süütama
lõkkeid?
Ja kui pole —
mida on sul siis öelda?

Kaliningradi konverentsilt

3. V 65. a. Tallinna Lennu- jaam. 29 vaprat tudengit ja sama palju värisevaid südameid, kuma paljudele on lennusiidit esmakordne. Kell 8.50 kinnitame rühma ja peagi on IL-14 2 km kõrgusel. Päike särab. Meeleolu on hea. Jõupaberist kotid on hinnas...
Kahe tunni pärast oleme Kaliningradis. Vastuvõtt jahe — ilm on külm. Lennuk saabus pla-

et konverents hästi laabuks. Organiseerimistööst võtsid osa kõik KTI üliõpilased — iga üks neist töötas 40 tundi, saadud raha pandi ühiskassasse. Igale külalisele anti spetsiaalselt meie jaoks valmistatud kiirkõitja kaaned, mille vahelt leidsime märkmiku, pliiatsi, konverentsi tööplaani, linna vaated ja kutseid ühistele üritustele.

Esineb KTI dzässorkester

Kui olime end hotellis «Baltika» sisse seadnud, tegime tutvust linnaga.

Kaliningrad on huvitava ilme-ga linn. Ühesõnalist järeldust on võimatu teha. Linn on inetu, sest siin on palju varem ja viimane arusaamatus. Kõige järgneva eest peab Kaliningradi konverentsi orgkomiteed tänama. Meie eest hoolitseti sõna otseses mõttes igal sammul, rääkimata eeltöödest, mis oli tehtud,

neeritust varem ja sellepärast ei oodanud meid keegi aerojaamas. Pool tundi peale meie saabumist instituuti jõudsid kohale ka autobussid, mis meile jaama vastu olid saadetud. See oli esimene ja viimane arusaamatus. Kõige järgneva eest peab Kaliningradi konverentsi orgkomiteed tänama. Meie eest hoolitseti sõna otseses mõttes igal sammul, rääkimata eeltöödest, mis oli tehtud,

Följeton

ÜTÜ read kasvavad

«Meie rühma üliõpilased peavad kõik nagu üks mees tegelema teadusliku tööga», teatas šeff ehk rühmajuhendaja. Seejärel tegi ta minutilise pausi et saaksime aru eelseisva ülesande vastutusest ja gran-

diotossusest. Ei saa õigus kanda avastaja loobereid. Me olime hämmeldunud oma kolleegi töö ulatusest ja tundsiime endid südametult paljaksriisutina. Kuid samas šeff rahustas meid, et tööd jätkub kõigile. Kuulajate silmad löid särema eelseis-

teie töö eest teile ei maksta.» Tasus vaadata, kui kiiresti kustus sära nii suure vaevaga sütitatud silmadest. Kuid šeff ei märganud seda. Ta teatas, et nüüd, kus kõik üksikasjad on selged, leiab igaüks omale sobiva tegevussää-

õelda, et reageering oleks just väga elav olnud, kuid minu paremal käel istuv üliõpilane jättis nina uuristamise ja kaks vasakul käel katkestasid laevade põhjalaskmise.

«Mida me teame käesoleval momendil?» jätkas šeff. Pärast väikest analüüsi selgus, et me ei tea mitte midagi. Auditooriumis istujad suunasid häbitundest pilgu tühjusse ja vaikisid. «Kuid,» jätkas oraator, «meie keskel on seltsimees, kes üksinda oma turjal kannab kogu teadusliku töö koormat.»

Kaaskannatajad pöörasid energiliselt päid ja mõne hetke pärast oli «võimsa» turja omanik leitud. Selleks oli meie rühma üliõpilane Toivo Papiimets. Ta kohmetus, kuid see ei tähendanud midagi: tema ükski tegeleb teadusliku tööga, seega on tal ka täielik

vatele avastustele mõeldes. Sel momendil vist küll värisesid kõik teaduse «valged laigud».

Šeff jätkas meie hülgava teadusliku karjääri maalimist, kutsudes kõiki üles omakasupüüdmatult andma oma jõu ja tagasihoidlikud teadmised teadusele, et täiendada kuulsate õpetatud meeste nimistut. Sõnal «omakasupüüdmatult» osa kohalolijaid muutus tähelepanelikumaks. Keegi pani ette seda sõna põhjalikumalt ära seletada.

«See tähendab,» selgitas šeff, «et te alustate samuti nagu kõik geeniused, sest

ri, mis väärib tulevaste õpetlaste tarkust. Seejärel tänas ta tähelepanu eest ja edus kahtlemata lahkus.

Mõni minut hiljem trükkis ajalehe toimetuse teleaipa teadest, kui kiiresti täienevad ÜTÜ read.

Kuid tean kindlasti, see täienemine ei toimunud meie rühma arvel.

V. KULINITS
Kaliningradi Tehnoloogiainstituudi ajalehest «Znaniya i Zizn»

Olla konverentsi avastungil ja sellest mitte rääkida tähendab jääda suurimaks võlglasteks luigeja ees. See oli ülimal määral organiseeritud vastuvõtt. Ja kuigi isetegevuskava ei vastanud täiel määral meie rahvuslikule maitsele, ometi oli lahkudes hea tunne südames, sest nii meeldiv on tunda hoolitsust ja sooja sõbralikkust.

Saalis lebas igal istmel KTI ajaleht «Znaniya i Zizn», milles viies keeles öeldi — tere tulemast, sõbrad. Pikkamööda kustust valgus, helendavas sõõris kõlasid sõpruse-teaduse nädala avajanaarid. Ekraanile ilmusid katkendid — naeratused, laulud, lahkumispirarad, kohtumisrõõmud — need kaadrid olid torealt valitud. Siis tuleb lavale kaks noormeest, nad alustavad laulu ja kõik kohalolijad laulavad kaasa, sest tekstid on välja jagatud.

Kõlab hümn. Kõik tõusevad. Sisse tuuakse konverentsi embleemiga lipp. Meie üliõpilastel on au lipp heisata, aga maha võtavad riialased kui järgmise konverentsi peremehed.

Algavad tervituskõned. Oleks sõnad lumesadu, siis kattuks Kaliningradi vana amfiteater puhta pehme ja hästi paksu valge vaibaga — nii palju koguneb südamlikke sõnu ja kingitusi.

Meid huvitasid ka linna pioneerid. Nendelt sai iga delegaat lilli. Ja see varane kevadilil meenutab mulle veel praegugi kaht säravat silma ja arglikku käekest.

Avastungi lõpuosas ütlesid oma sõna isetegevuskollektiivid ja tantsorkester, kus kontrabassi mängis eestlane. Kaliningradis kohtasime üldiselt palju hõimlasi. Teatavasti suunab vahariik sinna meie kalatööstuse tulevase spetsialiste õppima.

Tantsuringis sai peagi populaarseks seal siiani tundmata Jenka-põlka. Nii juhtuski, et viimasele kohtumisel Kaliningradi üliõpilased sooritasid põlkaeksami hülgavalt.

5. mail alustasid tööd 25 sektiiooni. Nelja päeva jooksul tehti 270 ettekannet, neist 52 TPI-st. Erielse kiituse osaliseks said seltsimeeste A. Kooskora, R. Juuli, L. Linnupõllu ja M. Pakosta tööd.

Tööd tehti konverentsil palju ja vaba aega viideti lõbusalt. Kõik tunnid 3.—8. maini moodustasid üheainsa toreda päeva — nii ruttu möödus aeg.

H. OHERDE

Räägime Mart Pakosta tööst

Loomne söödakultuur — mais, raps, suhkrupeet ja lutsern on üldiselt tuntud heade omaduste poolest, kuid nende taimede ühiseks puuduseks on vähene kaltsiumisisaldus. Seejärel tuleb toitu söödakriidil abil rikastada. Aga söödakriidi tootmist meil vähe, kuna teda on väga raske kuivatada suurtes kogustes ja võimsa aparatuuri ehitus läheb liialt kalliks. Tuleb leida väljapääs. Oli kuidas oli, aga jäme ots sattus sedapuhku õige-tesse kätte. Juba aasta tegelevad odavamama kriidikuivatamise aparaadid kallid tehn. tead. doktor professor E. Siirde ja ETKVL Keemilakombinaadi «Orto» versuligne inseneritehnoloog M. Pakosta.

Laboratoorseid katsesid kriidikuivatamisega on läbi. Leiti empiirilised seosed seadme tootlikkuse ja soojendavate suitsugaaside kiiruse, temperatuuri, kriidilüüsi ja kihi kõrguse vahel. Saadud valetemite alusel arvutati pooldõustusliku katseseadme gabariidid ja töörežiim. Praegu seavad uurijad üles pooldõustusliku katseseadme. Kui kõik kriiditsehhi tuleval sügisel praeguse 4000 t asemel 10 000 t söödakriidi aastas sama tootmispiinna kohta.

● Kõrge hinnangu sai Reet Juul. Ettekande teemaks oli «Liimi valmistamine kaaliumosusest.»
● Huvitava ettekandega esines Jüri Truusa.
● Mart Pakosta ettekande «Söödakraidil kuivatamisest keevas kihis» sai hea tunnustuse.

Omapärane linn

Sektsiooni töö võttis enda alla ainult hommikupoole osa päevast, seepärast jäi meil küllaldaselt aega linnaga tutvumiseks. Selleks olid meile loodud head võimalused. Igal sammul võisid konverentsi delegaadid tunda Kaliningradlaste külalislahkust. Suure töö olid teinud kohaliku instituudi üliõpilased. 40 tasuta töötundi vabrikus ja paarikuused kursused linna tundmaõppimiseks — juba seegi räägib enda eest.

Linn ise on omapärane segu uuest ja vanast. Võib kohata rünnakutest purustamata jäänud vanu saksa stiilis maju helepunaste katustega aastaarvuga 18... sealsamas kõrval kerkib uhkedavalt terve tänav moodsaid elamuid. Siis aga jälle varem, endine kuningaloss, kommertsbõrs, katedraal ja terved mäed punase tellise puru. Kuulide poolt ära tähtitud majaseinad ja asfalt. Varem seisavad siin kui hoiatus. Need on sõjajäljed. Giididelt üliõpilastelt kuuleme üht-teist huvitavat Kaliningradi ajaloo. Linn-kindlus rajati rohkem kui 700 a. tagasi Pregoli-jõe äärsel kõrgendikule ja sai nimeks Könisberg (kuningamägi). See linn on olnud paljude teadlaste töökohaks. Könisbergis elasid ja töötasid Kant, Bessel, Jakobi, Helmholtz jt.

Kõige rohkem on Kaliningrad tuntud preisi militarismi kantina. Kaks korda on vene väed vabastanud Kaliningradi, kuid ikka jälle tõstis preisi reaktsioon pead, kuni 1945. a. rünnakuga otsustati lõplikult Könisbergi saatust.

Linna vabastamisel sai surma ühe rünnakuga 1200 inimest. Nende auks on püstitatud linnas kõrge, vene tääki meenutav obelisk. Jalamil põleb igavene tuli.

Kohtumiseni RIIAS

Laupäev, 8. mai

Nagu igal hommikul, nii ka täna, algasid kell 10 hommikul tööd sektsioonides — tehti viimaseid ettekandeid. Seejärel andsid sektsioonide juhendajad hinnanguid esitatud töödele ja lõpuks diplomid hea esinemise eest konverentsil.

Kell 17.30 töötasid konverentsi delegaadid Kalurite Kultuurimajja, lõpp-plenaaristungile.

Jälle pidulikud fanfaarihelid... Lava on piduehtes — viimaseid hetki lehvis XI ÜTK lipp, sümboliseerides kõigi üliõpilaste ühtsust ja sõprust teaduse rindel.

Presiidium asub kohtadele.

Lõppsõnaga kõigile delegaatidele esinevad Kaliningradi Tehnoloogiainstituudi rektor L. Eitvid, instituudi ÜTÜ Nõukogu esimees J. Kuusin. Meie instituudi poolt tänan organiseerijat, Kaliningradi Tehnoloogiainstituuti, Lembit Linnupõld.

...Kõlab käsklus: ÜTK lipp langetada!

Pidulike helide saatel astuvad lipu alla Riia Poliitilise Instituudi üliõpilased — kes järgmise konverentsi korraldajana langetavad XI konverentsi lipu. Lipp kantakse ülevate marsihelide saatel saalist välja, kõikide püstiseisjate pilgud saadavad lipukangast.

Konverents on lõppenud! Kõigi mõtetes süttib tulikiri: «Kohtumiseni 1966. a. Riias.»

Kell 21.30 algas tõrvikutega rongkäik läbi linna langenud kangelaste mälestussamba juurde. Seal toimunud miitingul meenutati päevi 20 aastat tagasi, mil saavutati ajalooline võit fašistliku Saksamaa üle.

A. TALVARI

● GIIDIGA EESOT-SAS SAMMUTI OHTU-HAMARUSES LOBUSTUSKOHTADE POOLE.
● TANTSUHOOS ON MARIKA TEEARU JA EERIK SNIKER.
● ESINEMINE TELEVISIOONIS.

